



RINGMAJANDUSE  
VÕIMEKUSE TÕSTMINE



# KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART VÕRU VALD

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.



KESKKONNAAGENTUUR

TAL  
TECH



KLIIMAMINISTEERIUM



Iceland  
Liechtenstein  
Norway grants



## Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	VÕRU VALD
TEEKAARDI KOOSTAJA	Eva-Mai Männiste
TOIMETAJAD	Kristjan Piirimäe, Tarmo Tuisk
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajanduslane teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine;
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes.

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.



## SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID .....	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD .....	5
III TEGEVUSKAVA .....	6
IV KOOSTÖÖ .....	7
LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS.....	8
LISA 2. ARENGU INDIKAATORID.....	9



## I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

### OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

- jäätmetekke vältimine ja vähendamine - materjale võiks ringlusse võtta enne kui neist jäätmed saavad, näiteks läbi tööstussümbioosi või arendada jäätmejaamu ringmajanduse otstarbel.

### KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes
- ringmajandusalane teavitustegevus
- jäätmemajanduse edendamine

### ÄRIMUDELITE ARENDUSE JA KOOSTÖÖ TEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine



## II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

### PARIMAD RINGMAJANDUSE PRAKTIKAD, MIDA OMAVALITSUS RAKENDAB

- On maakondlik ühine jäätmekava.
- Haridusasutustes pakutakse mahetoitu.

### KESKKONNAGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

#### Ringmajandusalane teavitustegevus

- "ringmajanduse saadikud" ettevõtetesse

#### Jäätmemajanduse edendamine

- ehitus- ja lammutusjäätmete müügiplatvorm
- piirkondlikud jäätmekäitlustehased (sh biogaasi tootmine)
- MTÜ Võru Jäätme keskuse tegevuse laiendamine ringmajanduse otstarbel

### ÄRI- JA KOOSTÖÖMUDELITEGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

#### Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine

- tööstussümbioos
- bioenergia ressursside ja kasutuspotentsiaali kaardistamine

#### Ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine

- praktiline ringmajanduse ärimudelite juhend ettevõtetele näidete ja käepäraste tööriistadega

#### Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel

- ringmajanduskeskused / parandustöökojad / uuskasutuskeskused

#### Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil

- ettevõtjate teavitamine ja nõustamine koostöövõimalustest.
- probleemide kaardistamine.
- koolitused

#### Uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

- ringmajanduse kohalik või piirkondlik toetusmeede



### III TEGEVUSKAVA

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Uue jäätmehoolduseeskirja kehtestamine		2023.a
Uue korraldatud jäätmeveo hanke korraldamine		2023-2024.a
Ohtlike jäätmete veoringi korraldamine	Iga-aastane	2023-...
Jäätmejaamade arendamine		2024-2030
Liigiti kogumise ja taaskasutamise võimaluste laiendamine		2024-2030



## IV KOOSTÖÖ

### RINGMAJANDUSE ALANE KOOSTÖÖ OMAVALITSUSE TERRITOORIUMIL

- Ühise ringmajanduskeskuse/uuskasutuskeskuse loomine/arendamine

### RINGMAJANDUSE ALANE MAAKONDLIK KOOSTÖÖ

- Ühine jäätmekava, korraldatud jäätmeveo ühishanked, jäätmejaamade võrgustiku ja teenuste ühtlustamine.



## LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS

ETTEPANEKUD RIIGILE, ET OMAVALITSUSE TÖÖ RINGMAJANDUSE ARENDAMISEL OLEKS TÕHUSAM

- Rohkem erinevaid ringmajandusalaseid toetusmeetmeid.





## LISA 2. ARENGU INDIKAATORID

### 1. JÄÄTMEAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele lävendile vastab KOV-i kehtiv jäätmekava?

**Edasijõudnu** - jäätmekavas on seatud mõõdetavad arengueesmärgid jäätmete liigiti kogumise kohta, mõeldud läbi, kuidas kaasatakse protsessi inimesi ning kuidas tõsta elanike teadlikkust.

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele lävendile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri?

**Puudulik.**

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOV-is on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

**Edasijõudnu** - veebipõhine register.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOV territooriumilt?

**Baastase** - lepingud kõigi kolme taaskasutusorganisatsiooniga (Tootjavastutusorganisatsioon OÜ, Eesti Taaskasutusorganisatsioon MTÜ, Eesti Pakendiringlus).

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

**Baastase** - on kehtestatud nõuded jäätmeveo raames kogutud jäätmete edasiseks käitlemiseks.

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

**Baastase** - minimaalse võrgustiku olemasolu (Pakendiseadus, paragrahv 171).

Kommentaar: Mitmetes punktides on võimalik ära anda 3 erinevat pakendiliiki. Lisaks on kolmes alevikus (Kose, Väimela ja Parksepa) pakendikotiteenus.

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

**Baastase** - kogu omavalitsuse territoorium on hõlmatud korraldatud jäätmeveoga.

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt?

**Eeskujulik** - vähemalt viiel päeval nädalas sh ühel puhkepäeval. Kokku vähemalt 40 tundi nädalas ja vähemalt 8 tundi ühel puhkepäeval.

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

**Edasijõudnu** - jäätmejaam võtab vastu ehitusjäätmeid.



1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust ja teenusepakkujatest?

**Baastase** - omavalitsuse veebilehel või viitena jäätmevedaja kodulehele on leitavad hinnainfo ja asukohad, kus saab liigiti kogutud jäätmeid üle anda.

## 2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuenergiaalaid?

**Edasijõudnu** - omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on eraldi käsitletud taastuenergiaalaid.

## 3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEGEVUS

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

**Puudulik.**